

CÁC YẾU TỐ ẢNH HƯỞNG ĐẾN QUYẾT ĐỊNH CUNG ỨNG TÍN DỤNG ĐỐI VỚI DOANH NGHIỆP NGOÀI QUỐC DOANH Ở THÀNH PHỐ CẦN THƠ

ThS. Trần Thanh Nghiệp
Eximbank Cần Thơ
TS. Phạm Lê Thông
Trường ĐH Cần Thơ

Tóm tắt: Bài nghiên cứu này nhằm mục tiêu xác định các yếu tố ảnh hưởng đến quyết định cung ứng tín dụng của các ngân hàng thương mại (NHTM) đối với các doanh nghiệp ngoài quốc doanh (DNNQD) tại thành phố Cần Thơ. Số liệu sử dụng trong bài được thu thập từ 211 bộ hồ sơ xin vay của các doanh nghiệp được lưu trữ tại 10 chi nhánh NHTM tại Cần Thơ. Nhóm tác giả sử dụng mô hình kinh tế lượng Probit và Tobit để phân tích quyết định cho vay và lượng tiền cho vay của các ngân hàng. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng ngành nghề kinh doanh, loại hình doanh nghiệp, mối quan hệ với ngân hàng, mục đích vay vốn, lợi nhuận và đặc biệt là tài sản thế chấp là những yếu tố quan trọng quyết định việc cung ứng tín dụng của các NHTM tại Cần Thơ.

Từ khóa: Tín dụng, ngân hàng thương mại, doanh nghiệp ngoài quốc doanh, Cần Thơ.

Lý do nghiên cứu

DNNQD đóng vai trò vô cùng quan trọng trong nền kinh tế thị trường. Hiện nay, khu vực tư nhân đóng góp gần 50% GDP và tạo hơn 9 triệu chỗ làm trong nền kinh tế (Tổng cục Thống kê, 2011). Sự phát triển của khu vực này sẽ thúc đẩy mạnh mẽ sự phát triển chung của nền kinh tế. Tuy nhiên, sự tiếp cận vốn ngân hàng là một trở ngại lớn đối với sự phát triển của khu vực này. Theo báo cáo của Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam (VCCI) tại Hội thảo Giải pháp về vốn cho doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam tại Hà Nội vào ngày 06/4/2012, chỉ có 30% số doanh nghiệp có khả năng tiếp cận được với vốn vay ngân hàng. Nguyên nhân của vấn đề này chủ yếu là do các doanh nghiệp có năng lực cạnh tranh thấp trong khi lại kinh doanh với quy mô lớn hơn nhiều so với vốn tự có của mình. Theo một khảo sát khác của VCCI vào tháng 10/2012, có 22,5% doanh nghiệp không thể tiếp cận được vốn vay ngân hàng vì lãi suất quá cao, 20,2% doanh nghiệp không vay được vốn ngân hàng do không đáp ứng được các

điều kiện ngân hàng đưa ra. Do vậy, phần lớn các doanh nghiệp đang hoạt động trong tình trạng thiếu vốn và gặp nhiều khó khăn trong việc tiếp cận các nguồn vốn.

Nhìn chung, khả năng tiếp cận tín dụng ngân hàng của các DNNQD Việt Nam, đặc biệt là các doanh nghiệp nhỏ và vừa, còn gặp rất nhiều rào cản. Về phía ngân hàng, việc đánh giá các khoản vay thường được thực hiện trong điều kiện thông tin không hoàn hảo nên họ có thể gặp những rủi ro do sự lựa chọn sai lầm (adverse selection) và động cơ lệch lạc (moral hazard) (Stiglitz và Weiss, 1981). Để hạn chế những rủi ro này, các ngân hàng phải lựa chọn khách hàng dựa trên những hiểu biết của họ về khách hàng. Những NHTM khác nhau thường dựa trên những tiêu chuẩn khác nhau để thẩm định các hồ sơ vay của khách hàng. Các nhóm tiêu chuẩn thường được sử dụng như nhóm “6C” hay nhóm Campari.

Tại Cần Thơ, trung tâm kinh tế của khu vực đồng bằng Sông Cửu Long, mặc dù Ngân hàng Nhà nước (NHNN) tại Cần Thơ đã có nhiều